

'בשעה שהקדימו ישראל 'ושמענו' ל'עשינו'...

שמא הא ב'שמיעת השכל" והא ב'שמיעת האוזן'?

כלל מקראי ברש"י: התרגום קובע המשמעות

רש"י על בראשית פרק לז פסוק כז
(כז) וישמענו – וקבילו מני' וכל שמיעה שהיא קבלת דברים כגון זה וכגון ... נעשה ונשמע מתרגם **נקבל** וכל שהיא שמיעת האוזן כגון וישמענו את קול ה' אלהים מתהלך בגן... כולן מתורגם ושמענו ושמעת ושמע **שמיע** קדמי:

שמות פרק כד פסוק ז

(ז) ונסיב סיפרא דקיימא וקרא קדם עמא ואמרו כל די מליל יי נעביד ונקביל:

ספר דברים פרק ה

(כד) קרב את **ושמע** ית כל די יימר יי אלהנא ואת תמלל עמנא ית כל די ימלל יי אלהנא עמך **ונקבל** ונעבד:

הרקע להסבר הסתירה עפ"י פילוסופיית החסידות:

מדרש רבה שמות פרשה יב פסקה ג

אמר דוד אע"פ שגזר הקב"ה (שם קטו) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם

משל למה"ד למלך שגזר ואמר בני רומי לא ירדו לסוריא ובני סוריא לא יעלו לרומי כך כשברא הקב"ה את העולם גזר ואמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם

כשבקש ליתן התורה בטל גזירה ראשונה ואמר:

התשובה 'ליצאית'

משך חכמה על דברים פרק ה פסוק כד
(כד) קרב אתה ושמע כו' ושמענו ועשינו - הענין דקודם הדברות אמרו כל אשר דבר ד' נעשה ונשמע, וזה סוד שמלאכי השרת משתמשין בו עושי דברו לשמוע בקול דברו,

וזה שלעשות דבר ד', אין צריך הכנה להתבונן מה רק שעצם הדבור האלדי היה נוצץ בתוך לבבם ומאיר בחדרי רוחם הטהור, ומזה היה מתעורר התשוקה לשמוע עוד בקול ד'...

אמנם בעת אשר אמרו **למשה שידבר עמהם** 'ושמענו ועשינו', **שהשמיעה יהיה קודם לברר את דבריו**, ואם יאמר הנביא לעבוד עבודה זרה יהרג ואם יעקר מצוה אחת מן התורה

ולזה אמר וישמע ד' כו', שמעתי את קול כו' הטיבו כל אשר דברו, וזהו כל מה שאמרו ושמענו ועשינו, מי יתן והיה לבבם זה ליראה כו' ולשמור כל מצותי כל הימים, כי ידעה החכמה העליונה, כי מחטאות נביאיה, אשר ידברו את אשר לא דבר ד', יהרס מצב הלאומי בזמן מן הזמנים, כי יפירו מצוה וחקי תורה....

עושה הבחנה בין 'ויאמינו בה' ובין 'ובמשה עבדו'? וכי ישנה אפשרות של 'עקירת מצוה' אצל משה רבנו?

השאלה הגדולה:

ספר דברים פרק ה

(כד) קרב אתה ושמע את כל אשר יאמר י-הוה אלהינו ואת תדבר אלינו את כל אשר ידבר י-הוה אלהינו אליך ושמענו ועשינו:

ושמא אמנם ביטוי לא-מוצלח הוא ? ראה תגובת ה'

(כה) וישמע י-הוה את קול דבריכם בדברכם אלי ויאמר י-הוה אלי שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו:

הייתכן שהקדימו "נשמע" ל"נעשה" היפך העיקרון המקודש, שבזכותו קבל עם ישראל את התורה !?

ספר שמות פרק כד

(ז) ויקח ספר הברית ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר דבר ידוד נעשה ונשמע:

מהי תועלת יש ב'משמעת עיוורת'?

א. חשש מסלקציה [הנודניק בקופת חולים...]

ב. אין זו עבודת השם' אלא 'עבודת עצמי'...

ג. למה מגיע 'כתר' על ה'נשמע' [פיצוי השכל] ?

המסלול הסובייקטיבי : חובות-הלבבות

שלילת אפקט "התינוק היישן"
שאינו מרגיש נשיקת-אמו

שיתוף השכל והרגש הסובייקטיביים
מעורבות - ה"אני" בקשר עם הבורא

חובות-האיברים	חובות-הלבבות
המשכת אור אין-סוף אובייקטיבית	תחושת אלוהיות סובייקטיבית
מופעלת ע"י מעשה-טכני קבוע על פי הוראות ההלכה	מופעלת ע"י התבוננות והכנמה על פי חושי המתבונן
הקדושה חודרת רק בחפצא האיבר והחפץ בהם נעשית המצוה	הקדושה מורגשת גם בגברא שכלו ורגשותיו של מקיים המצוה
הקב"ה יישקני מנשיקות-כ"הו	האדם ער וחש את הנשיקה
ד' ספרים הראשונים	ספר "משנה-תורה"
הלכה	חסידות
רב	רב"י
הצד-המעשי דומיננטי	הצד ההכרתי דומיננטי
על כן יש להקדים "נעשה"	על כן יש להקדים "נשמע"
"נעשה ונשמע"	"ושמענו ועשינו"

מסקנה:

גבר"א = גופא בתר רישא אזיל

ראו: כיצד זה התבטא במעמד הר סיני?

והשאלה-הגדולה:
אם אמנם ירדו העליונים למטה ונתייחדו
מה המשמעות של "והתחתונים יעלו למעלה"?

וביאור הענין:
שני מסלולים המה העבודת השם:

המסלול-האובייקטיבי = עליונים ירדו למטה
המסלול הסובייקטיבי = תחתונים יעלו למעלה

המסלול האובייקטיבי : חובות האיברים

כל מעשה-גשמי של מצוה
כמוהו ככפתור-חשמלי המפעיל את האור
ועד היכן נמשך וחודר אור-המצווה?

עולם האצילות
עולם הבריאה
עולם היצירה
עולם העשיה

מדבר
חי
צומח
דומם

התחתון שאין תחתון
למטה ממנו
ה'אני' של נפש הבהמית
ה'סובייקט'

התחתונים יעלו לעליונים
והעליונים ירדו לתחתונים
ואני המתחיל שנאמר וירד ה' על הר סיני
וכתיב ואל משה אמר עלה אל ה'

קודם מתן-תורה

העליונים [אור האין סוף]
והתחתונים [החפץ הגשמי]
היוו שני קוים-מקבילים שלעולם לא נפגשו

ולכן מצוות שקיימו האבות
לא חדרה הקדושה בחפצא של המצוה

אחר מתן-תורה :

כשיהודי מקיים מצוה
קרינת אור אין-סוף חודרת
לחפצא של המצווה
ומקדשת את החומר של דצח"ם.

הפירוש – החסיד:

הקדמת נעשה לנשמע
לא רק "קדימה-כרונולוגית"
אלא "קדימת-המעלה"
כי רק ע"י עשיית
פעולה גשמית עם חפץ-גשמי
מתממשת המצוה:
החדרת הא"ס לחומר הנברא

משא"כ "נשמע":

כלומר, התבונה-השכלתנית או החוויה-הרגשית
נותרים במישור-הרוחני ואינם פועלים לא על הגוף
ולא על האובייקטים של הנברא

